

A reformáció 500. évében szükséges a missziói szemlélet és munka megújulása

Dr. Hafenscher Károly előterjesztése

A misszió a Magyarországi Evangélikus Egyház életformája és mandátuma

A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának elnöksége felkérte az országos Missziói és Evangélizációs Bizottságot, hogy dolgozza ki a missziói munkaág megújításának irányvonalait. Az elmúlt közel három esztendőben a – jóllehet zajlott a feladat végrehajtása, kommunikációs, értelmezési félreértések és eltérő igények és elvárások nyomán nem született meg egy konszenzuson alapuló, a zsinat által megtárgyalt és elfogadott anyag. A misszióban érintett szolgálattevők és a bizottság munkája, ill. a Teológiai Bizottság véleménye nyomán megszületett egy hatalmas (mintegy hetven oldalas) anyag, amely nem volt alkalmas érdemi tárgyalásra, ugyanakkor igen sok értéket foglalt magába. Ezen értékek megtartására és a tárgyalhatóság érdekében született az alábbi összefoglaló anyag – abban a reményességben, hogy elindulhat az a folyamat, amellyel a ciklus végére lezárt missziói anyagot hagyhat jóvá egyházunk legfelsőbb döntéshozó testülete. Kérem is a területen érintetteket, hogy testvéri közösségben, egymás iránti nyitottsággal, a kizárólagosság igényének elkerülésével mindenki adja hozzá a maga Isten-adta kincseit, építve az egyház egészét, s szolgálva és erősítve a Szentlélek-adta kisugárzását.

Az alábbiak tehát nem új anyagot tartalmaznak, hanem az eddig elkészült anyagok szellemében, gondolataival összegeznek és formáznak meg együtt-gondolkodásra, döntésre és cselekvésre szánt anyagot.

A misszió a Magyarországi Evangélikus Egyháznak (MEE) nem maga által választott mandátuma és életformája, hanem Urától, Jézus Krisztustól kapott feladata. Nem egy munkaág az egyház szolgálatok palettáján, hanem mindent átfogó, és minden munkaterületen jelen lévő tevékenység.

A misszió mind szűkebb, mind pedig tágabb értelmezésben folyamatosan az egyház szolgálatának napirendjén kell, hogy szerepeljen. Napi feladat aktuálisan végig gondolni a küldetést, kontrollálni, hogy valóban az egyház Ura által kijelölt utat járjuk-e, erősíteni a missziót végzőket, megteremteni a misszió következményeit.

A Magyarországi Evangélikus Egyház missziói munkája igen sokszínű. Istennek legyen hála mindazokért, akik Uruk hívó és küldő szavát meghallották és beálltak a világméretű munka helyi munkatársai közé.

Amilyen sokszínű az egyház olyan sokszínű a missziói szolgálatban állók sokasága. Ez adottság és lehetőség is egyben. Adottság, amely utal arra, hogy a Teremtő és egyben szolgálattevő Úr eltérő karizmával ajándékozza meg munkásait és egy-egy karizmán belül is más-más talentumot ad. Mivel az egyház egészében szolgáló közösség, mindenki elhivatott arra, hogy missziói szolgálatot végezzen. Ezért bár vannak, akiknek megadatik a misszió karizmája, de minden megkeresztelt egyháztag megtalálja a maga szolgálati helyét az egyház egészének küldetésében.

Jézus Krisztus missziói parancsa ma is személyes elhívásunk és küldetésünk alapja. A missziói munkára Jézus Krisztus belső ismerete tesz alkalmassá. Erre az ismeretre pedig Isten igéjének hallgatása és olvasása során juthatunk el. Ezért *misszió és megújulás nem képzelhető el Isten igéje nélkül*. A hit, hallásból van!

A misszió elsődleges eszköze az igehirdetés – mind a szavak, mind a kezek evangéliuma szolgálatával. Az igehirdetés a Magyarországi Evangélikus Egyház keretein belül a lutheri reformáció szellemében, evangélikus és evangéliumi lelkületű -, kereszt-központú -, mindig személyesen megszólító módon történhet. Az Ige testté-lételének azonban nem csupán verbális formái vannak, így a missziói küldetésünk is messze túlnyúlik az igehirdetés keretein.

Az igehirdetés és ezáltal a misszió mindenféle formája is a Szentlélek által, Annak munkájába simulva történhet, ezért a küldetésünk nélkülözhetetlen eszköze elsősorban a Szentlélekért majd a szolgálatért és a küldetésünk célszemélyeiért való kitartó, folyamatos imádság.

Célkitűzésünk, hogy egyházunk jelenlegi helyzetében, az időszerű népszámlálási adatok fényében egyházunk megújulását szolgáljuk:

- erősítsük meglévő egyháztagjainkat és a gyülekezeteket;
- érjük el és szólítsuk meg a periférián lévöket,
- segítsük elő új gyülekezetek létrejöttét.

A missziót az egyház számos munkaágban és területen végzi.

Ezek közt az alábbiakat kiemelten, de nem a továbbiak fölé, hanem mellé rendelten végzi úgy, hogy az egész egyházi szolgálat missziói lelkületet sugározzon.

- Misszió a gyülekezetben
– istentiszteleti, tanítói, pásztori, közösségi formákat felhasználva
- Misszió az intézményeinkben
- Rétegeket megszólító misszió
- Gyülekezeti missziói osztály önálló és mások számára végzett tevékenysége
- Missziói központ saját (országos és határon túli) tevékenysége – kiegészítve a rádiómisszió feladatkörével
- Evangélikus sajtó és médiamunka
- Evangélizáció (beleértve a helyi, regionális és országos evangélizációs munkát.)

A misszió személyi és szervezeti háttere

Bár az egyház minden területe missziói terület és minden munkatársa missziói szolgálatra kötelezett, szükség van a jó rendre, s a működőképesség érdekében a megfelelő szervezetre. Nélkülözhetetlen az egymásra figyelés, az összehangolás. Ugyanígy létfontosságú a szakmai és a testvéri kontroll.

Erre a MEE a korábbiakban többféle intézményi, szervezeti formát és csoportot hozott létre. Ezen intézmények, szervezetek, csoportok feladata, hogy koordinálja, testvéri tanáccsal és szakmai ismeretekkel irányítsa a misszióban résztvevő egyházi közösségeket és segítse, képezze, személyeket és közösségeket.

Ezek között központi helyet foglal el az országos egyház által létrehozott „*gyülekezeti és missziói osztály*”. Az osztály – vezetője és munkatársai – tisztségükönél fogva kötelesek segíteni, tanácsolni, ötletekkel, munkaanyagokkal ellátni elsősorban a gyülekezeteket, de minden missziói területtel is foglalkozó intézményt, személyt és közösséget. Előkészítik a missziói témájú döntéseket, indítványoznak aktivitásokat, végrehajtanak az egyház vezetői testületei által hozott döntéseket. Az osztályra, mint az országos iroda alkotó részére a misszióval kapcsolatos adminisztratív és szervezési feladatok is hárulnak. Helyzeténél fogva összeköti és harmonizálja a különböző missziói munkaágakat.

Kiemelt szerepet tölt be a MEE Missziói központja és annak vezetője az országos missziói lelkész. A missziói lelkész személyében és szolgálatában képviseli az egyház missziói munkáját, tudatos munkaterv és a szolgálati helyzet adta spontaneitás keretei közt végzi az átfogó, ökumenikus szempontokat is figyelembe vevő küldetését.

Az egyház – más munkaterületekhez hasonló módon – létrehozta a Missziói és Evangélizációs Bizottságot, hogy az önkéntes és hivatásos missziói munkásokat és szervezeteket (kiemelten a fent nevesített osztályt és központot) segítse és kontrollálja, továbbá az egyház egészéhez kapcsoló hídszerepet betöltse. A Missziói és Evangélizációs Bizottság a Zsinat és az Országos Presbitérium megbízottjaként tárgyalja a misszióval kapcsolatos stratégiai és aktuális kérdéseket, képviseli az egyház szándékát és érdekeit a missziót végző testvérek felé, és a misszióban szolgálatot teljesítők véleményét, tapasztalatát, javaslatát összegzi a

fenntartó felé. A bizottság – a többi országos bizottsághoz hasonlóan – konzultatív és tanácsadó testület, amely előkészíti az egyház stratégiai és aktuális döntéseit.

A MEE a missziói lelkület és elkötelezettség erősítésére – anyagi, lelki és szellemi erejéhez mérten missziói intézményeket hozhat létre és tarthat fenn.

A Magyarországi Evangélikus Egyház missziói szolgálatában azonban a felsoroltakon túl számos testvér munkálkodik. Gyülekezeti lelkészek végzik a maguk munkaköre keretében a missziót befelé és kifelé egyaránt. A központi beosztásban szolgáló lelkészek a maguk területén részfeladatként hivatásszerűen teljesítenek missziói feladatokat. A főállású egyházi alkalmazottak munkájuk hivatásszerű teljesítése közben felelősek a misszióért. A gyülekezetben és intézményekben szolgáló munkatársa és tisztségviselők missziói munkára elhívottak és kötelezettek. A misszió alkalmazott s önkéntes tagjai egy és ugyanazon célért fáradnak, az evangélium szolgálataért.

A missziói szolgálathoz a külső és belső elhíváson túl karizma és odaszánt élet szükséges.

Az egyes egyházak kormányzati szinteken missziói fő/rész állású, vagy szolgálatuk mellett ezzel a feladattal is megbízott lelkészek szolgálnak. Feladatuk nem formális, hanem felelősséget vállaló és elszámoltatandó.

A misszió új kontextusa

A mai egyházsociológiai, társadalmi, politikai és geopolitikai helyzetben az egyháznak újra kell gondolnia a küldetését. Nem a küldetése változott meg, hanem az állandó küldetését az evangélikus tradíció értékeit tovább víve, a korszerű eszközökkel élve kell megvalósítania. A missziói stratégiának az aktuális és konkrét helyzetben kell megfogalmaznia tennivalóit.

Az egyház – korunk külső meghatározottsága okán is – maga mögött hagyja a népegyházi kereteket és elindul az új lehetőségek felé. Egyházunk felismerése, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház egyetlen reális, jövőbe mutató és vezető útja az, ha missziói egyházzá válik. Ennek kimunkálása, az erre való lelki, szellemi és fizikai felkészülés a küldetésének része.

Kiemelt missziói feladatok a reformáció 500 éves jubileumi évének közelében.

- segíteni a gyülekezeti élet épülését – függetlenül a gyülekezet méretétől (létszámától), de úgy szervezni, hogy az tekintettel legyen az egyház lelki és anyagi ökonómiájára
- új szolgálati területek felmérése, esetlegesen új gyülekezetek alapítása – a megszűnők elengedésével
- a MEE jelentős oktatási rendszerében kiemelt erőket bevetve megteremteni az evangélikus kereszténnyé válás lehetőségét, vonzóvá tenni az evangélikus iskola-rendszert és azt az egyházi jövőépítés területévé tenni
- az átfogó diakóniai gondolkodás és cselekvési rendszerben fordulni a rászoruló felé – függetlenül azok gyülekezeti hovatartozásától
- nyilvános megjelenéssel képviselni a krisztusi értékrendet a társadalomban mondanivalónkban nem igazodva a világhoz, de eszköztárunkban felvállalva a mai kor evangéliumi mércével is felvállalható módszereit
- felvállalni a társadalomban a felelős prófétai szerepet (kritika és pozitív értékelés) az evangélikus hang megszólalásával
- egyházunk társadalmi kontextusa alapján kiemelt feladat a cigánymisszió tudatos végzése

Mindez csak úgy lehetséges,

- ha az egyház nem túlélni akar, átmentve önmagát egy következő korszakba, hanem szent meggyőződéssel tudja, hogy küldetése van. Ez a tudat- és identitás-erősítést folyamatos feladat.
- ha az egyház felhagy a belső bizalmi válságot előidéző és fenntartó önzéssel, magánzó/elhatárolódó/elkülönülő életmóddal (egyéni és partikuláris érdekek) és törekszik a szeretetközösség megvalósulására – azaz a befogadó, elfogadó, a másikkal élő és másokért élő közösséggé válik. Sokkal intenzívebb és tudatosabb közösségi Istenre-figyelést igényel ez, a lényegben való egyetértést, az egyház kereteibe beleférő eltérő különbségekben pedig szeretetet
- ha az egyház utána megy az embereknek – vállalva a rugalmas helyváltoztatást, megtanulva elengedni a nem működőt és felvállalva az új területeket

- ha kiemelt feladattá válik az egyházi szolgálattelvők – elsősorban a lelkészek – és tisztségviselők folyamatos, többek közt missziológiai képzése, továbbképzése. A lelkészképzés megerősítése a missziói szempontokkal kiemelt feladat az egyházban. Az egyháztagok tudatos és folyamatos missziói felkészítéséről az egyház hivatalos szolgálói kell, hogy gondoskodjanak, munkatársakat szerezve Krisztus ügyének.
- ha az egyház anyagi teherviselését is rendbe teszi, és nem elsősorban másokból (segély, támogatás, pályázatok), hanem áldozatos adományokból, saját tagjainak adakozásából él
- ha az egyházi szervezetet evangéliumi egyszerűségűre formáljuk
- ha az egyház tudatosan – ennek következményeit is figyelembe véve – kegyelemből él.

* * * * *

Az 57 oldalas melléklet (a korábbi anyagok egy dokumentumba foglalása) felsorolja, részletezi a fentebb leírtakat. A részleteket, az egyes missziói területeket és munkaágakat itt nem jelezzük. A két anyag együtt értelmezhető és tovább gondolandó.